

11. Բնապահպանության իրավախախտումներ
11. Nature protection violations

2019թ. Բնապահպանության և ընդերքի տեսչական մարմնի կողմից հայտնաբերվել է բնապահպանության օրենսդրության խախտումների 1 863 դեպք:

1 863 cases of environmental legislation violations were revealed, by the Environmental protection and mining inspection body in 2019.

Իրականացված ստուգումների և հարուցված վարչական վարույթների քանակն ըստ Բնապահպանության և ընդերքի տեսչական մարմնի ստորաբաժանումների, 2019թ.

Number of inspections performed and administrative cases initiated by subdivisions of Environmental protection and mining inspection body, 2019

*միավոր
unit*

	Ստուգումների ընդհանուր քանակը Number of total inspections	Վարչական վարույթների ընդհանուր քանակը Total number of administrative cases	որից՝ ստուգումներով of which: by inspections
ք.Երևան Yerevan city	22	247	15
Արագածոտն Aragatsotn	12	95	9
Արարատ Ararat	13	100	9
Արմավիր Armavir	4	30	3
Գեղարքունիք Gegharkunik	5	124	4
Լոռի Lori	11	134	8
Կոտայք Kotayk	10	84	4
Շիրակ Shirak	4	40	2
Սյունիք Syunik	12	48	2
Վայոց ձոր Vayots Dzor	-	13	-
Տավուշ Tavush	3	259	1
Հիմնական կառուցվածքային ստորաբաժանումներ Main structural units	64	54	34
Ընդամենը ՀՀ Total RA	160	1 228	91

Բնապահպանության օրենսդրության խախտումների հետ կապված գործերի շարժն ըստ
Բնապահպանության և ընդերքի տեսչական մարմնի ստորաբաժանումների, 2019թ.

The movement of cases related to violations of environmental legislation subdivisions of
Environmental protection and mining inspection body, 2019

միավոր
unit

	Իրավապահ մարմիններին հանձնված նյութերի քանակը Number of materials submitted to law enforcement bodies	այդ թվում՝ of which:			Հարկադիր կատարումն ապահովող ծառայություն նույնարկված գործերի քանակը Number of cases sent to the Compulsory Enforcement Service	Կազմակեր- պության գործունեու- թյան դադա- րեցման որոշում կամ միջնորդագիր Resolution or petition to terminate the activities of the organization
		ապօրինի ծառահա- տումների վերաբերյալ on illegal logging	ապօրինի ձեռք բեր- ված փայտանյութի տեղափոխումների վերաբերյալ on transportation of illegally obtained timber	այլ other		
ք.Երևան Yerevan city	31	31	-	-	14	-
Արագածոտն Aragatsotn	-	-	-	-	29	2
Արարատ Ararat	3	2	-	1	23	-
Արմավիր Armavir	5	-	-	5	11	-
Գեղարքունիք Gegharkunik	136	39	8	89	41	-
Լոռի Lori	132	100	32	-	86	-
Կոտայք Kotayk	43	24	2	17	9	-
Շիրակ Shirak	14	-	14	-	6	-
Սյունիք Syunik	23	11	-	12	11	-
Վայոց ձոր Vayots Dzor	14	2	-	12	9	-
Տավուշ Tavush	402	112	284	6	122	-
Հիմնական կառուցվածքա- յին ստորաբաժանումներ Main structural units	17	5	-	12	6	-
Ընդամենը ՀՀ Total RA	820	326	340	154	367	2

Բնապահպանության օրենսդրության հայտնաբերված խախտումների քանակն
 ըստ բնապահպանության ուղղությունների, 2019թ.

Number of revealed environmental legislation violations
 by environmental sectors, 2019

միավոր
 unit

	Խախտումների քանակը Number of violations	Խախտումների քանակը 100 000 բնակչի հաշվով Number of violations per 100 000 population
Ընդերքօգտագործում և ընդերքի պահպանություն Subsoil use and protection	21	0.7
Զրային ռեսուրսների օգտագործում և պահպանություն Water resources use and protection	98	3.3
Մթնոլորտային օդի պահպանություն Atmospheric air protection	54	1.8
Հողերի օգտագործում և պահպանություն Land use and protection	57	1.9
Վտանգավոր նյութեր, արտադրության և սպառման թափոններ Hazardous substances, production and consumption waste	9	0.3
Պետական փորձարկման (ՇՄԱԳ) State examination (EIA)	10	0.3
Սահմանված ժամկետներում հաշվետվությունների ներկայացում/տվյալների աղավաղում Submission of reporting forms/data distortion within the set timeframe	268	9.0
Բուսական աշխարհի օգտագործում և պահպանություն Use and protection of flora	1 121	37.8
այդ թվում՝ ապօրինի ծառահատում of which: illegal logging	533	18.0
ապօրինի ձեռք բերված փայտանյութի տեղափոխում transportation of illegally obtained timber	562	19.0
ապօրինի արածեցում illegal grazing	26	0.9
Կենդանական աշխարհի օգտագործում և պահպանություն Use and protection of fauna	225	7.6
այդ թվում՝ ապօրինի ձկնորսություն of which: illegal fishing	203	6.9
ապօրինի որսորդություն illegal hunting	22	0.7
Ընդամենը Total	1 863	62.9

Վարչական տույժերն ըստ բնապահպանության ուղղությունների, 2019թ.

Administrative penalties by environmental sectors, 2019

	Վարչական տույժի համար սահմանված գումարը, հազ. դրամ Amount inflicted for administrative penalty, thsd. drams	Վարչական տույժի ենթարկվածների թվաքանակը, մարդ Number of persons incurred an administrative penalty, person	Վարչական տույժի համար սահմանված գումարը վարչական տույժի ենթարկված մեկ անձի հաշվով, հազ. դրամ Amount inflicted for administrative penalty per person incurred an administrative penalty, thsd. drams
Ընդերքօգտագործում և ընդերքի պահպանություն Subsoil use and protection	1 150	16	71.9
Ջրային ռեսուրսների օգտագործում և պահպանություն Water resources use and protection	18 350	85	215.9
Մթնոլորտային օդի պահպանություն Atmospheric air protection	3 850	48	80.2
Հողերի օգտագործում և պահպանություն Land use and protection	2 310	29	79.7
Վտանգավոր նյութեր, արտադրության և սպառման թափոններ Hazardous substances, production and consumption waste	530	7	75.7
Պետական փորձաքննության (ՇՄԱԳ) State examination (EIA)	850	10	85.0
Սահմանված ժամկետներում հաշվետվությունների ներկայացում/տվյալների աղավաղում Submission of reporting forms/data distortion within the set timeframe	16 620	255	65.2
Բուսական աշխարհի օգտագործում և պահպանություն Use and protection of flora	41 330	427	96.8
այդ թվում՝ ապօրինի ծառահատում of which: illegal logging	15 610	188	83.0
ապօրինի ձեռք բերված փայտանյութի տեղափոխում transportation of illegally obtained timber	23 970	213	112.5
ապօրինի արածեցում illegal grazing	1 750	26	67.3
Կենդանական աշխարհի օգտագործում և պահպանություն Use and protection of fauna	3 170	37	85.7
այդ թվում՝ ապօրինի ձկնորսություն of which: illegal fishing	1 300	23	56.5
ապօրինի որսորդություն illegal hunting	1 870	14	133.6
Ընդամենը Total	88 160	914	96.5

Վնասի հատուցման հաշվարկներն ըստ բնապահպանության ուղղությունների, 2019թ.

Damage compensation calculations by environmental sectors, 2019

	Վնասի հատուցման գումարն ըստ հաշվարկների, հազ. դրամ The amount of damage compensation according to the calculations, thsd. drams	Վնասի հատուցման հաշվարկների քանակը, միավոր Number of damage compensation calculations, unit	Վնասի հատուցման գումարն այդ նպատակով կազմված մեկ հաշվարկի հաշվով, հազ. դրամ Amount of damage compensation per calculation, thsd. drams
Ջրային ռեսուրսների օգտագործում և պահպանություն Water resources use and protection	659 987.8	15	43 999.2
Մթնոլորտային օդի պահպանություն Atmospheric air protection	414 407.2	18	23 022.6
Հողերի օգտագործում և պահպանություն Land use and protection	109 929.3	43	2 556.5
Բուսական աշխարհի օգտագործում և պահպանություն Use and protection of flora	1 451 276.4	1 117	1 299.3
այդ թվում՝ ապօրինի ծառահատում of which: illegal logging	1 204 162.5	532	2 263.5
ապօրինի ձեռք բերված փայտանյութի տեղափոխում transportation of illegally obtained timber	245 975.4	559	440.0
ապօրինի արածեցում illegal grazing	1 138.5	26	43.8
Կենդանական աշխարհի օգտագործում և պահպանություն Use and protection of fauna	19 176.4	176	109.0
այդ թվում՝ ապօրինի ձկնորսություն of which: illegal fishing	15 746.4	160	98.4
ապօրինի որսորդություն illegal hunting	3 430.0	16	214.4
Ընդամենը Total	2 654 777.1	1 369	1 939.2

Բնապահպանության օրենսդրության խախտումների ցուցանիշներն ըստ Բնապահպանության և ընդերքի տեսչական մարմնի ստորաբաժանումների, 2019թ.

Indicators of environmental legislation violations by subdivisions of
 Environmental protection and mining inspection body, 2019

	Հայտնաբերված խախտումների քանակը, միավոր Number of revealed violations, unit	Վարչական տույժի համար սահմանված գումարը, հազ. դրամ Amount inflicted for administrative penalty, thsd. drams	Վարչական տույժի ենթարկվածների թվաքանակը, մարդ Number of persons incurred an administrative penalty, person	Վնասի հատուցման գումարն ըստ հաշվարկների, հազ. դրամ The amount of damage compensation according to the calculations, thsd. drams	Վնասի հատուցման հաշվարկների քանակը, միավոր Number of damage compensation calculations, unit
ք. Երևան Yerevan city	164	9 720	127	25 574.6	39
Արագածոտն Aragatsotn	94	6 930	71	207.1	6
Արարատ Ararat	73	7 530	71	4 853.0	15
Արմավիր Armavir	28	1 950	23	337.3	8
Գեղարքունիք Gegharkunik	244	7 190	90	35 596.4	182
Լոռի Lori	263	11 130	130	438 512.9	246
Կոտայք Kotayk	74	3 130	29	23 988.0	43
Շիրակ Shirak	53	2 400	38	4 559.9	23
Սյունիք Syunik	75	4 100	46	55 116.1	47
Վայոց ձոր Vayots Dzor	29	580	11	1 714.6	29
Տավուշ Tavush	661	26 850	238	740 509.4	651
Հիմնական կառուցվածքային ստորաբաժանումներ Main structural units	105	6 650	40	1 323 807.8	80
Ընդամենը ՀՀ Total RA	1 863	88 160	914	2 654 777.1	1 369

**Բնապահպանության օրենսդրության խախտումների տեսակարար ցուցանիշներն ըստ
Բնապահպանության և ընդերքի տեսչական մարմնի ստորաբաժանումների, 2019թ.**

**Per unit indicators of environmental legislation violations by subdivisions of
Environmental protection and mining inspection body, 2019**

	Հայտնաբերված խախտումների քանակը մարզի 100 000 բնակչի հաշվով, միավոր Number of revealed violations per 100 000 population of marz, unit	Վարչական տույժի համար սահմանված գումարը վարչական տույժի ենթարկված մեկ անձի հաշվով, հազ. դրամ Amount inflicted for administrative penalty per person incurred an administrative penalty, thsd. drams	Վնասի հատուցման գումարն այդ նպատակով կազմված մեկ հաշվարկի հաշվով, հազ. դրամ Amount of damage compensation per calculation, thsd. drams
ք. Երևան Yerevan city	15.1	76.5	655.8
Արագածոտն Aragatsotn	75.2	97.6	34.5
Արարատ Ararat	28.4	106.1	323.5
Արմավիր Armavir	10.6	84.8	42.2
Գեղարքունիք Gegharkunik	107.0	79.9	195.6
Լոռի Lori	122.7	85.6	1 782.6
Կոտայք Kotayk	29.5	107.9	557.9
Շիրակ Shirak	22.8	63.2	198.3
Սյունիք Syunik	54.6	89.1	1 172.7
Վայոց ձոր Vayots Dzor	59.5	52.7	59.1
Տավուշ Tavush	542.4	112.8	1 137.5
Հիմնական կառուցվածքային ստորաբաժանումներ Main structural units	3.5	166.3	16 547.6
Ընդամենը ՀՀ Total RA	62.9	96.5	1 939.2

**Հայտնաբերված և առգրավված բնական ռեսուրսներն ըստ Բնապահպանության և
ընդերքի տեսչական մարմնի ստորաբաժանումների, 2019թ.**

**Revealed and confiscated natural resources by subdivisions of Environmental
protection and mining inspection body, 2019**

	Ապօրինի հատված ծառեր, միավոր Illegally logged trees, unit	Փայտանյութ, մ ³ Timber, m ³	Ծառահատման պարագաներ, միավոր Logging equipments, unit	Ձուկ, կգ Fish, kg	Խեցգետին, կգ Crayfish, kg	Չկնորսության պարագաներ, միավոր Fishing equipments, unit	Վայրի կենդանիներ, հատ Wild animals, unit	որից՝ բեզոարյան այծ, հատ of which: bezoar goat, unit	Որսորդության պարագաներ, միավոր Poaching equipments, unit
ք. Երևան Yerevan city	137	-	-	90.0	-	-	-	-	-
Արագածոտն Aragatsotn	-	-	-	8.7	-	-	-	-	-
Արարատ Ararat	141	-	-	0.5	-	1	6	-	-

Շրջակա միջավայրը և բնական պաշարները ՀՀ-ում 2019թ.
Environment and natural resources in RA for 2019

	Ապօրինի հատված ծառեր, միավոր Illegaly logged trees, unit	Փայտանյութ, մ ³ Timber, m ³	Օտարահատման պարագաներ, միավոր Logging equipments, unit	Ձուկ, կգ Fish, kg	Խեցգետին, կգ Crayfish, kg	Ձկնորսության պարագաներ, միավոր Fishing equipments, unit	Վայրի կենդանիներ, հատ Wild animals, unit	որից՝ բեզոարյան այծ, հատ of which: bezoar goat, unit	Ռստորոյության պարագաներ, միավոր Poaching equipments, unit
Արմավիր Armavir	1	5.7	-	76.9	-	-	-	-	-
Գեղարքունիք Gegharkunik	331	30.1	-	2 629.4	-	127	-	-	-
Լոռի Lori	5 333	149.7	-	3.0	-	-	9	-	-
Կոտայք Kotayk	517	30.5	-	141.8	-	-	-	-	-
Շիրակ Shirak	18	109.7	7	1.2	1.7	10	-	-	-
Սյունիք Syunik	820	1.5	-	675.2	-	-	10	1	-
Վայոց ձոր Vayots Dzor	31	-	-	130.8	-	19	3	-	1
Տավուշ Tavush	7 542	2 853.0	-	14.7	-	-	2	-	-
Հիմնական կառուցվածքային ստորաբաժանումներ Main structural units	1 947	11.7	-	1 183.0	-	-	29	-	-
Ընդամենը ՀՀ Total RA	16 818	3 191.9	7	4 955.2	1.7	157	59	1	1

Մթնոլորտային օդի, ջրի և հողի փորձանմուշների էկոլոգիական փորձագնությունների արդյունքներն ըստ ՀՀ մարզերի և Երևան քաղաքի, 2019թ.

Results of atmospheric air, water and soil samples for environmental analysis by RA marzes and Yerevan city, 2019

*միավոր
unit*

	Մթնոլորտային օդի փորձանմուշների Atmospheric air samples		Ջրի փորձանմուշների Water samples			Հողի փորձանմուշների Soil samples	
	քանակը number	ՍԹԱ-ն գերազանցվել է 5 և ավել անգամ MPC exceeded more than 5 times	քանակը number	ԹՄԱ-ն գերազանցվել է մինչև 5 անգամ up to 5 times	5-ից ավել անգամ more than 5 times	քանակը number	վնասակար նյութերի պարունակությունը գերազանցել է ՍԹԿ-ն concentration of hazardous substances exceeded MPC
ք. Երևան Yerevan city	22	-	114	-	-	96	12
Արագածոտն Aragatsotn	-	-	173	10	7	9	6
Արարատ Ararat	6	-	233	3	6	-	-
Արմավիր Armavir	-	-	-	-	-	-	-
Գեղարքունիք Gegharkunik	-	-	85	-	-	-	-
Լոռի Lori	-	-	418	-	-	8	-

*Շրջակա միջավայրը և բնական պաշարները ՀՀ-ում 2019թ.
Environment and natural resources in RA for 2019*

	Մթնոլորտային օդի փորձանմուշների Atmospheric air samples		Ջրի փորձանմուշների Water samples			Հողի փորձանմուշների Soil samples	
	քանակը number	ՍԹԱ-ն գերա- զանցվել է 5 և ավել անգամ	քանակը number	ԹՄԱ-ն գերազանցվել է MPC exceeded		քանակը number	վնասակար նյութերի պարունակությունը գերազանցել է ՍԹԿ-ն concentration of hazardous substances exceeded MPC
		MPC exceeded more than 5 times		մինչև 5 անգամ up to 5 times	5-ից ավել անգամ more than 5 times		
Կոտայք Kotayk	-	-	52	-	-	-	-
Շիրակ Shirak	30	3	108	14	9	-	-
Սյունիք Syunik	-	-	441	20	24	5	1
Վայոց ձոր Vayots Dzor	-	-	21	-	-	-	-
Տավուշ Tavush	-	-	-	-	-	-	-
Ընդամենը ՀՀ Total RA	58	3	1 645	47	46	118	19

Հավելված 11

Annex 11

Բնապահպանության օրենսդրության հայտնաբերված խախտումների քանակն ըստ բնապահպանության ուղղությունների, 2015-2019թթ.

Number of revealed nature protection legislation violations by environmental sectors, 2015-2019

միավոր
unit

	Ընդամենը Total					100 000 բնակչի հաշվով Per 100 000 population				
	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019
Ընդերքօգտագործում և ընդերքի պահպանություն Subsoil use and protection	6	4	8	20	21	0.2	0.1	0.3	0.7	0.7
Ջրային ռեսուրսների օգտագործում և պահպանություն Water resources use and protection	41	19	3	35	98	1.4	0.6	0.1	1.2	3.3
Մթնոլորտային օդի պահպանություն Atmospheric air protection	72	30	55	66	54	2.4	1.0	1.8	2.2	1.8
Հողերի օգտագործում և պահպանություն Land use and protection	75	34	35	33	57	2.5	1.1	1.2	1.1	1.9
Վտանգավոր նյութեր, արտադրության և սպառման թափոններ Hazardous substances, production and consumption waste	5	31	19	3	9	0.2	1.0	0.6	0.1	0.3
Պետական փորձաքննության (ՇՄԱԳ) State examination (EIA)	7	5	10	6	10	0.2	0.2	0.3	0.2	0.3
Սահմանված ժամկետներում հաշվետվությունների ներկայացում/տվյալների աղավաղում Submission of reporting forms/data distortion within the set timeframe	116	158	101	97	268	3.9	5.3	3.4	3.3	9.0
Բուսական աշխարհի օգտագործում և պահպանություն Use and protection of flora	432	515	691	751	1 121	14.4	17.2	23.2	25.3	37.8
Կենդանական աշխարհի օգտագործում և պահպանություն Use and protection of fauna	118	333	126	59	225	3.9	11.1	4.2	2.0	7.6
Ընդամենը Total	872	1 129	1 048	1 070	1 863	29.0	37.7	35.2	36.0	62.9

Բնապահպանության օրենսդրության հայտնաբերված խախտումների քանակն ըստ Բնապահպանության և ընդերքի տեսչական մարմնի ստորաբաժանումների, 2015-2019թթ.

Number of revealed environmental legislation violations by subdivisions of
Environmental protection and mining inspection body, 2015-2019

միավոր
unit

	Ընդամենը Total					100 000 բնակչի հաշվով Per 100 000 population				
	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019
ք. Երևան Yerevan city	48	191	59	49	164	4.5	17.8	5.5	4.5	15.1
Արագածոտն Aragatsotn	47	46	35	47	94	36.0	35.6	27.3	37.0	75.2
Արարատ Ararat	49	55	46	23	73	18.9	21.3	17.8	8.9	28.4
Արմավիր Armavir	24	37	39	27	28	9.0	13.9	14.7	10.2	10.6
Գեղարքունիք Gegharkunik	131	167	122	68	244	56.4	72.2	53.1	29.7	107.0
Լոռի Lori	96	100	150	235	263	42.4	44.8	68.4	108.8	122.7
Կոտայք Kotayk	43	57	53	13	74	16.9	22.5	21.0	5.2	29.5
Շիրակ Shirak	59	67	55	48	53	24.1	27.8	23.1	20.5	22.8
Սյունիք Syunik	15	27	26	39	75	10.7	19.4	18.7	28.2	54.6
Վայոց ձոր Vayots Dzor	36	39	25	31	29	70.5	77.2	50.0	62.6	59.5
Տավուշ Tavush	252	238	405	395	661	199.8	190.4	326.6	320.9	542.4
Հիմնական կառուցվածքա- յին ստորաբաժանումներ Main structural units	72	105	33	95	105	2.4	3.5	1.1	3.2	3.5
Ընդամենը ՀՀ Total RA	872	1 129	1 048	1 070	1 863	29.0	37.7	35.2	36.0	62.9

Վարչական տույժի համար սահմանված գումարն ըստ բնապահպանության ուղղությունների, 2015-2019թթ.

Compensation for damages by environmental sectors, 2015-2019

ա) ընդամենը
a) total

հազ. դրամ
thsd. drams

	2015	2016	2017	2018	2019
Ընդերքօգտագործում և ընդերքի պահպանություն Subsoil use and protection	530	200	730	2 330	1 150
Ջրային ռեսուրսների օգտագործում և պահպանություն Water resources use and protection	8 100	2 950	600	6 250	18 350
Մթնոլորտային օդի պահպանություն Atmospheric air protection	5 900	1 750	2 800	4 350	3 850
Հողերի օգտագործում և պահպանություն Land use and protection	5 430	1 610	2 130	1 240	2 310
Վտանգավոր նյութեր, արտադրության և սպառման թափոններ Hazardous substances, production and consumption waste	380	1 550	940	150	530

	2015	2016	2017	2018	2019
Պետական փորձաքննության (ՇՄԱԳ) State examination (EIA)	690	480	760	600	850
Սահմանված ժամկետներում հաշվետվությունների ներկայացում/տվյալների աղավաղում Submission of reporting forms/data distortion within the set timeframe	7 390	9 845	5 800	6 880	16 620
Բուսական աշխարհի օգտագործում և պահպանություն Use and protection of flora	26 100	32 910	32 361	44 260	41 330
Կենդանական աշխարհի օգտագործում և պահպանություն Use and protection of fauna	6 780	5 480	4 700	3 040	3 170
Ընդամենը Total	61 300	56 775	50 821	69 100	88 160

**բ) վարչական տույժի ենթարկված մեկ անձի հաշվով
b) per person incurred an administrative penalty**

հազ. դրամ
thsd. drams

	2015	2016	2017	2018	2019
Ընդերքօգտագործում և ընդերքի պահպանություն Subsoil use and protection	88.3	50.0	104.3	111.0	71.9
Ջրային ռեսուրսների օգտագործում և պահպանություն Water resources use and protection	202.5	184.4	200.0	208.3	215.9
Մթնոլորտային օդի պահպանություն Atmospheric air protection	83.1	56.5	52.8	73.7	80.2
Հողերի օգտագործում և պահպանություն Land use and protection	76.5	47.4	59.2	68.9	79.7
Վտանգավոր նյութեր, արտադրության և սպառման թափոններ Hazardous substances, production and consumption waste	76.0	50.0	62.7	50.0	75.7
Պետական փորձաքննության (ՇՄԱԳ) State examination (EIA)	98.6	96.0	84.4	100.0	85.0
Սահմանված ժամկետներում հաշվետվությունների ներկայացում/տվյալների աղավաղում Submission of reporting forms/data distortion within the set timeframe	63.7	63.1	59.8	70.9	65.2
Բուսական աշխարհի օգտագործում և պահպանություն Use and protection of flora	70.0	80.9	78.0	88.0	96.8
Կենդանական աշխարհի օգտագործում և պահպանություն Use and protection of fauna	64.6	61.6	79.7	95.0	85.7
Ընդամենը Total	77.2	73.4	73.2	89.9	96.5

Վարչական տույժի համար սահմանված գումարն ըստ Բնապահպանության և ընդերքի տեսչական մարմնի ստորաբաժանումների, 2015-2019թթ.

The amounts fixed for administrative penalties by subdivisions of Environmental protection and mining inspection body, 2015-2019

**ա) ընդամենը
a) total**

հազ. դրամ
thsd. drams

	2015	2016	2017	2018	2019
ք. Երևան Yerevan city	4 130	4 375	2 070	2 700	9 720
Արագածոտն Aragatsotn	3 430	3 290	2 290	3 010	6 930
Արարատ Ararat	3 710	3 970	3 420	2 700	7 530

Շրջակա միջավայրը և բնական պաշարները ՀՀ-ում 2019թ.
Environment and natural resources in RA for 2019

	2015	2016	2017	2018	2019
Արմավիր Armavir	1 980	2 360	2 440	2 580	1 950
Գեղարքունիք Gegharkunik	9 350	11 470	7 140	5 290	7 190
Լոռի Lori	6 250	3 460	5 890	9 340	11 130
Կոտայք Kotayk	3 350	1 130	3 350	900	3 130
Շիրակ Shirak	3 930	3 660	2 820	3 170	2 400
Սյունիք Syunik	1 650	1 110	1 210	1 830	4 100
Վայոց ձոր Vayots Dzor	2 400	2 160	2 270	1 850	580
Տավուշ Tavush	14 500	12 250	16 741	28 340	26 850
Հիմնական կառուցվածքային ստորաբաժանումներ Main structural units	6 620	7 540	1 180	7 390	6 650
Ընդամենը ՀՀ Total RA	61 300	56 775	50 821	69 100	88 160

բ) վարչական տույժի ենթարկված մեկ անձի հաշվով
b) per person incurred an administrative penalty

հազ. դրամ
thsd. drams

	2015	2016	2017	2018	2019
ք. Երևան Yerevan city	89.8	69.4	59.1	62.8	76.5
Արագածոտն Aragatsotn	73.0	73.1	67.4	64.0	97.6
Արարատ Ararat	77.3	72.2	74.3	122.7	106.1
Արմավիր Armavir	82.5	63.8	62.6	99.2	84.8
Գեղարքունիք Gegharkunik	71.4	88.2	77.6	81.4	79.9
Լոռի Lori	71.8	55.8	65.4	77.2	85.6
Կոտայք Kotayk	77.9	59.5	68.4	69.2	107.9
Շիրակ Shirak	66.6	55.5	51.3	66.0	63.2
Սյունիք Syunik	126.9	55.5	80.7	91.5	89.1
Վայոց ձոր Vayots Dzor	72.7	60.0	94.6	71.2	52.7
Տավուշ Tavush	71.4	72.9	82.5	100.1	112.8
Հիմնական կառուցվածքային ստորաբաժանումներ Main structural units	110.3	104.7	98.3	134.4	166.3
Ընդամենը ՀՀ Total RA	77.2	73.4	73.2	89.9	96.5

Վնասի հատուցման հաշվարկներն ըստ բնապահպանության ուղղությունների, 2015-2019թթ.

Damage compensation calculations by environmental sectors, 2015-2019

ա) ընդամենը

a) total

հազ. դրամ
thsd. drams

	2015	2016	2017	2018	2019
Ջրային ռեսուրսների օգտագործում և պահպանություն Water resources use and protection	30 582.5	1 160.3	-	6 200.3	659 987.8
Մթնոլորտային օդի պահպանություն Atmospheric air protection	15 653.0	1 328.5	935.9	500 621.0	414 407.2
Հողերի օգտագործում և պահպանություն Land use and protection	16 715.9	2 835.1	1 422.0	28 785.4	109 929.3
Վտանգավոր նյութեր, արտադրության և սպառման թափոններ Hazardous substances, production and consumption waste	4.0	-	60.0	-	-
Բուսական աշխարհի օգտագործում և պահպանություն Use and protection of flora	128 860.6	113 752.3	3 394 446.4	1 071 368.1	1 451 276.4
Կենդանական աշխարհի օգտագործում և պահպանություն Use and protection of fauna	6 955.0	5 177.0	9 807.0	11 924.5	19 176.4
Ընդամենը Total	198 771.0	124 253.2	3 406 671.3	1 618 899.3	2 654 777.1

բ) մեկ հաշվարկի հաշվով

b) per calculation

հազ. դրամ
thsd. drams

	2015	2016	2017	2018	2019
Ջրային ռեսուրսների օգտագործում և պահպանություն Water resources use and protection	1 609.6	386.8	-	1 240.1	43 999.2
Մթնոլորտային օդի պահպանություն Atmospheric air protection	680.6	442.8	468.0	18 541.5	23 022.6
Հողերի օգտագործում և պահպանություն Land use and protection	522.4	283.5	94.8	1 199.4	2 556.5
Վտանգավոր նյութեր, արտադրության և սպառման թափոններ Hazardous substances, production and consumption waste	4.0	-	60.0	-	-
Բուսական աշխարհի օգտագործում և պահպանություն Use and protection of flora	321.3	239.0	4 740.8	1 483.9	1 299.3
Կենդանական աշխարհի օգտագործում և պահպանություն Use and protection of fauna	117.9	112.5	228.1	253.7	109.0
Ընդամենը Total	371.5	231.0	4 384.4	1 962.3	1 939.2

Վնասի հատուցման գումարն ըստ Բնապահպանության և ընդերքի
տեսչական մարմնի ստորաբաժանումների, 2015-2019թթ.

Compensation for damages by subdivisions of Environmental
protection and mining inspection body, 2015-2019

ա) ընդամենը

a) total

հազ. դրամ
thsd. drams

	2015	2016	2017	2018	2019
ք. Երևան Yerevan city	17 513.5	2 016.3	1 672.7	1 987.8	25 574.6
Արագածոտն Aragatsotn	1 616.6	2 073.8	377.0	230.0	207.1
Արարատ Ararat	1 182.4	1 056.5	1 381.5	76.5	4 853.0
Արմավիր Armavir	772.5	82.0	480.1	2 544.0	337.3
Գեղարքունիք Gegharkunik	2 878.6	2 358.6	3 700.3	3 317.8	35 596.4
Լոռի Lori	31 738.3	21 280.3	126 980.5	195 810.0	438 512.9
Կոտայք Kotayk	1 739.6	1 103.5	1 927.6	803.0	23 988.0
Շիրակ Shirak	2 696.0	1 714.0	348.8	643.6	4 559.9
Սյունիք Syunik	15 265.7	3 696.9	16 109.8	17 093.4	55 116.1
Վայոց ձոր Vayots Dzor	4 120.5	4 409.2	1 963.7	4 604.5	1 714.6
Տավուշ Tavush	91 163.4	52 039.2	172 891.5	302 180.0	740 509.4
Հիմնական կառուցվածքային ստորաբաժանումներ Main structural units	28 083.9	32 422.9	3 078 837.8	1 089 608.7	1 323 807.8
Ընդամենը ՀՀ Total RA	198 771.0	124 253.2	3 406 671.3	1 618 899.3	2 654 777.1

բ) մեկ հաշվարկի հաշվով

b) per calculation

հազ. դրամ
thsd. drams

	2015	2016	2017	2018	2019
ք. Երևան Yerevan city	834.0	80.7	185.9	198.8	655.8
Արագածոտն Aragatsotn	77.0	129.6	37.7	57.5	34.5
Արարատ Ararat	65.7	34.1	47.6	38.3	323.5
Արմավիր Armavir	193.1	27.3	53.3	363.4	42.2
Գեղարքունիք Gegharkunik	47.2	50.2	88.1	67.7	195.6
Լոռի Lori	369.1	332.5	1 067.1	915.0	1 782.6

	2015	2016	2017	2018	2019
Կոտայք Kotayk	108.7	110.4	66.5	73.0	557.9
Շիրակ Shirak	141.9	114.3	29.1	46.0	198.3
Սյունիք Syunik	1 908.2	246.5	537.0	488.4	1 172.7
Վայոց ձոր Vayots Dzor	147.2	157.5	81.8	209.3	59.1
Տավուշ Tavush	469.9	257.6	455.0	767.0	1 137.5
Հիմնական կառուցվածքային ստորաբաժանումներ Main structural units	476.0	395.4	36 652.8	17 295.4	16 547.6
Ընդամենը ՀՀ Total RA	371.5	231.0	4 384.4	1 962.3	1 939.2

**Վարչական սույժի ենթարկվածների թվաքանակը, 2015-2019թթ.
 Number of persons incurred an administrative penalty, 2015-2019**

**ա) ըստ բնապահպանության ուղղությունների
 a) by environmental sectors**

*մարդ
 person*

	2015	2016	2017	2018	2019
Ընդերքօգտագործում և ընդերքի պահպանություն Subsoil use and protection	6	4	7	21	16
Ջրային ռեսուրսների օգտագործում և պահպանություն Water resources use and protection	40	16	3	30	85
Մթնոլորտային օդի պահպանություն Atmospheric air protection	71	31	53	59	48
Հողերի օգտագործում և պահպանություն Land use and protection	71	34	36	18	29
Վտանգավոր նյութեր, արտադրության և սպառման թափոններ Hazardous substances, production and consumption waste	5	31	15	3	7
Պետական փորձաքննության (ՇՄԱԳ) State examination (EIA)	7	5	9	6	10
Սահմանված ժամկետներում հաշվետվությունների ներկայացում/տվյալների աղավաղում Submission of reporting forms/data distortion within the set timeframe	116	156	97	97	255
Բուսական աշխարհի օգտագործում և պահպանություն Use and protection of flora	373	407	415	503	427
Կենդանական աշխարհի օգտագործում և պահպանություն Use and protection of fauna	105	89	59	32	37
Ընդամենը Total	794	773	694	769	914

բ) ըստ Բնապահպանության և ընդերքի տեսչական մարմնի ստորաբաժանումների
b) by subdivisions of Environmental protection and mining inspection body

մարդ
person

	2015	2016	2017	2018	2019
ք. Երևան Yerevan city	46	63	35	43	127
Արագածոտն Aragatsotn	47	45	34	47	71
Արարատ Ararat	48	55	46	22	71
Արմավիր Armavir	24	37	39	26	23
Գեղարքունիք Gegharkunik	131	130	92	65	90
Լոռի Lori	87	62	90	121	130
Կոտայք Kotayk	43	19	49	13	29
Շիրակ Shirak	59	66	55	48	38
Սյունիք Syunik	13	20	15	20	46
Վայոց ձոր Vayots Dzor	33	36	24	26	11
Տավուշ Tavush	203	168	203	283	238
Հիմնական կառուցվածքային ստորաբաժանումներ Main structural units	60	72	12	55	40
Ընդամենը ՀՀ Total RA	794	773	694	769	914

Վնասի հատուցման հաշվարկների քանակը, 2015-2019թթ.

Number of damage compensation calculations, 2015-2019

ա) ըստ բնապահպանության ոլորտային միավորների
a) by environmental sectors

միավոր
unit

	2015	2016	2017	2018	2019
Ջրային ռեսուրսների օգտագործում և պահպանություն Water resources use and protection	19	3	-	5	15
Մթնոլորտային օդի պահպանություն Atmospheric air protection	23	3	2	27	18
Հողերի օգտագործում և պահպանություն Land use and protection	32	10	15	24	43
Վտանգավոր նյութեր, արտադրության և սպառման թափոններ Hazardous substances, production and consumption waste	1	-	1	-	-
Բուսական աշխարհի օգտագործում և պահպանություն Use and protection of flora	401	476	716	722	1 117
Կենդանական աշխարհի օգտագործում և պահպանություն Use and protection of fauna	59	46	43	47	176
Ընդամենը Total	535	538	777	825	1 369

բ) ըստ Բնապահպանության և ընդերքի տեսչական մարմնի ստորաբաժանումների
b) by subdivisions of Environmental protection and mining inspection body

մարդ
person

	2015	2016	2017	2018	2019
ք. Երևան Yerevan city	21	25	9	10	39
Արագածոտն Aragatsotn	21	16	10	4	6
Արարատ Ararat	18	31	29	2	15
Արմավիր Armavir	4	3	9	7	8
Գեղարքունիք Gegharkunik	61	47	42	49	182
Լոռի Lori	86	64	119	214	246
Կոտայք Kotayk	16	10	29	11	43
Շիրակ Shirak	19	15	12	14	23
Սյունիք Syunik	8	15	30	35	47
Վայոց ձոր Vayots Dzor	28	28	24	22	29
Տավուշ Tavush	194	202	380	394	651
Հիմնական կառուցվածքային ստորաբաժանումներ Main structural units	59	82	84	63	80
Ընդամենը ՀՀ Total RA	535	538	777	825	1 369

Մթնոլորտային օդի, ջրի և հողի փորձանմուշների էկոլոգիական փորձագնության
արդյունքներն ըստ ՀՀ մարզերի և Երևան քաղաքի, 2015-2019թթ.

Results of atmospheric air, water and soil samples for environmental analysis
by RA marzes and Yerevan city, 2015-2019

ա) մթնոլորտային օդի
a) of atmospheric air

միավոր
unit

	Փորձանմուշների քանակը Number of samples					ՄԹԱ-ն գերազանցվել է MPC exceeded										
						մինչև 5 անգամ up to 5 times					5 և ավել անգամ more than 5 times					
	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019	
ք. Երևան Yerevan city	-	-	57	26	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Արագածոտն Aragatsotn	-	-	-	3	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Արարատ Ararat	4	-	24	-	6	2	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Արմավիր Armavir	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

	Փորձանմուշների քանակը Number of samples					ՄԹԱ-ն գերազանցվել է MPC exceeded									
						մինչև 5 անգամ up to 5 times					5 և ավել անգամ more than 5 times				
	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019
Գեղարքունիք Gegharkunik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Լոռի Lori	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Վոտայք Kotayk	5	-	18	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Շիրակ Shirak	-	-	-	-	30	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
Սյունիք Syunik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Վայոց ձոր Vayots Dzor	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Տավուշ Tavush	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ընդամենը ՀՀ Total RA	9	-	99	29	58	5	-	7	1	-	-	-	-	-	3

բ) ջրի
b) of water

միավոր
unit

	Փորձանմուշների քանակը Number of samples					ՄԹԱ-ն գերազանցվել է MPC exceeded									
						մինչև 5 անգամ up to 5 times					5 և ավել անգամ more than 5 times				
	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019
ք. Երևան Yerevan city	-	122	300	400	114	-	9	33	39	-	-	2	30	10	-
Արագածոտն Aragatsotn	206	-	-	-	173	15	-	-	-	10	5	-	-	-	7
Արարատ Ararat	44	184	433	80	233	4	15	26	2	3	6	18	39	-	6
Արմավիր Armavir	19	-	-	-	-	2	-	-	-	-	5	-	-	-	-
Գեղարքունիք Gegharkunik	47	116	40	-	85	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Լոռի Lori	477	180	60	368	418	30	20	4	19	-	11	16	2	14	-
Վոտայք Kotayk	-	40	22	19	52	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-
Շիրակ Shirak	893	746	154	-	108	42	73	12	-	14	2	-	-	-	9
Սյունիք Syunik	702	637	416	248	441	6	-	3	33	20	3	6	25	29	24
Վայոց ձոր Vayots Dzor	-	40	-	35	21	-	5	-	3	-	-	2	-	1	-
Տավուշ Tavush	28	23	23	-	-	3	-	-	-	-	3	-	-	-	-
Ընդամենը ՀՀ Total RA	2 416	2 088	1 448	1 150	1 645	102	126	78	98	47	35	44	96	54	46

զ) հողի
 c) of soil

միավոր
 unit

	Փորձանմուշների քանակը Number of samples					Վնասակար նյութերի պարունակությունը գերազանցել է ՄԹԿ-ն Concentration of hazardous substances exceeded MPC				
	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019
ք. Երևան Yerevan city	-	9	36	31	96	-	1	1	-	12
Արագածոտն Aragatsotn	-	-	-	-	9	-	-	-	-	6
Արարատ Ararat	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Արմավիր Armavir	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Գեղարքունիք Gegharkunik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Լոռի Lori	54	-	-	-	8	10	-	-	-	-
Կոտայք Kotayk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Շիրակ Shirak	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Սյունիք Syunik	-	-	-	-	5	-	-	-	-	1
Վայոց ձոր Vayots Dzor	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Տավուշ Tavush	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ընդամենը ՀՀ Total RA	54	9	36	31	118	10	1	1	-	19